

Hodnocení rizika pro země EU/EHP v souvislosti s epidemií mpox způsobené virem MPXV clade I v postižených zemích Afriky

ke dni 16. srpna 2024

Zdroj: ECDC, <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/risk-assessment-mpox-epidemic-monkeypox-virus-clade-i-africa>

Souhrn

Epidemiologická situace

Epidemie onemocnění mpox (MPX) (dříve nazývané „opičí neštovice“), způsobená virem MPXV clade I, která postihla Demokratickou republiku Kongo (DRK) od listopadu 2023, se nedávno rozšířila do několika dalších afrických zemí včetně Burundi, Rwandy, Ugandy a Keni. Rozsah těchto ohnisek může být větší, než se uvádí, a to z důvodu nedostatečného zjištění a podhlášenosti případů onemocnění.

Dne 15. srpna 2024 byl v EU/EHP hlášen jeden případ MPXV clade Ib a další importované případy MPXV clade I se pravděpodobně objeví. Je proto důležité, aby evropské země byly připraveny na řešení takových importovaných onemocnění a zabránění sekundárnímu přenosu.

V zemích, které hlásí případy MPXV clade I, dochází k přenosu z člověka na člověka těsným fyzickým kontaktem a sexuálním i nesexuálním kontaktem. Ačkoli jsou mezi nemocnými zastoupeny všechny věkové skupiny případů nakažených virem MPXV clade I, předběžné údaje ukazují, že infekce virem clade Ib se týkají především dospělých, zatímco infekce virem clade Ia se týkají zejména dětí. K dnešnímu dni stále existují významné nejistoty ohledně hlavních cest přenosu, nakažlivosti, závažnosti a přirozeného průběhu nemoci, a zda se liší mezi oběma cirkulujícími variantami MPXV clade I (clade Ia, clade Ib).

Příznaky mpox se obvykle objevují 6-13 dní (až 21 dní) po infekci. Klinické projevy onemocnění zahrnují celkové horečnaté příznaky, výraznou vyrážku (papuly) na kůži a vřidky na sliznici, bolesti zad a bolesti svalů. Vyrážka se může rychle rozšířit po celém těle během tří dnů od začátku příznaků. U většiny lidí se vyskytují mírné až středně závažné příznaky, které obvykle trvají dva až čtyři týdny, po nichž následuje úplné uzdravení.

Hodnocení rizika

V postižených oblastech afrického kontinentu:

Pravděpodobnost nákazy virem MPXV clade I pro občany EU/EHP, kteří cestují do postižených oblastí nebo v nich žijí a mají úzký kontakt s postiženými komunitami, je vysoká, zatímco pravděpodobnost nákazy je nízká, pokud se vyhýbají kontaktu s postiženými komunitami. Závažnost onemocnění se očekává nízká. Celkově je riziko pro tyto skupiny obyvatelstva **střední**, resp. **nízké**.

V zemích EU/EHP:

Celkové riziko pro obecnou populaci v EU/EHP je v současné době hodnoceno jako **nízké** na základě velmi malé pravděpodobnosti a nízkého dopadu.

U blízkých kontaktů možných nebo potvrzených importovaných případů onemocnění virem MPXV clade I je pravděpodobnost nákazy vysoká, nicméně očekává se, že závažnost onemocnění bude nízká. Středně závažný průběh onemocnění se předpokládá u osob s jiným základním onemocněním, zejména u osob s oslabenou imunitou. Celkově je riziko pro tyto skupiny obyvatelstva **střední**, resp. **vysoké**.

Pravděpodobnost nákazy je středně vysoká u osob s více sexuálními partnery, které nebyly dříve infikovány virem MPXV clade IIb nebo nebyly očkovány v ohnisku nákazy v roce 2022. Toto hodnocení je založeno na obtížnosti kontroly šíření infekce během epidemie clade II v roce 2022/23 v této rizikové skupině. Přestože závažnost onemocnění by byla ve většině případů nízká, u osob s imunodeficitem a s neléčenou infekcí HIV by mohla být středně závažná klinická závažnost. Celkově je riziko pro tyto populace **středně závažné**.

Doporučení

Pro potlačení případného ohniska nákazy v EU/EHP je zásadní odhalit případy a zabránit sekundárnímu přenosu. Toho lze dosáhnout prostřednictvím:

- Zvyšování povědomí lékařů a dalších zdravotnických pracovníků o možných případech mpox spojených s cestováním a způsobených virem MPXV clade I, včetně možnosti odlišných klinických projevů, přenosu sexuálním a nesexuálním kontaktem a postižení jiných skupin než v předchozí epidemii.
- Zajištění účinné surveillance, laboratorního testování (včetně molekulární identifikace clade MPXV), epidemiologického šetření a zajištění kapacit pro vyhledávání kontaktů. Import infekcí MPXV clade I nebo mimořádné* události spojené s mpox (výskyt spojený s hromadnými shromážděními nebo jiným specifickým prostředím, opakované infekce u případů, nárůst případů u žen, dětí nebo jiných rizikových skupin) by měly být neprodleně hlášeny prostřednictvím EpiPulse a/nebo EWRS. Všechny případy mpox by měly být hlášeny do evropského systému surveillance (TESSy).
- Poskytování poradenství cestujícím do postižených oblastí podle národních pokynů pro očkování proti mpox před cestou.
- Rychlá izolace všech podezřelých případů, dokud se neprokáže, že jsou negativní, a v případě, že jsou pozitivní, pokračovat v izolaci do vymizení příznaků.
- Vyhledávání kontaktů a testování blízkých kontaktů potvrzených případů podle testovacích protokolů ECDC.
- Poskytování cestovních doporučení osobám, které navštěvují země s potvrzeným ohniskem MPXV clade I nebo se z nich vrací.
- Pokračování v komunikaci o rizicích a spolupráce s organizacemi občanské společnosti s cílem zapojit skupiny obyvatel s vyšším rizikem nákazy.